

EWIADEAMRA NOLOBOLÉ MỌỌ FALÉ SONLA NWO ADENLENYIANLÉ NÉ MỌ LA ANWO

MỌLEBÉBỌ

Wọ mekẹ ala mọọ Maanle Maanle mọọ wọ Eku ye anu la gyinlabele nee pẹpẹzẹle nee anwoadenlenyianlẹ a fa atianwolilẹ, pẹpẹlilẹ nee anzondwolẹ ba ewiade anu la,

Wọ mekẹ ala mọọ menli embu sonla nwo adenlenyianlẹ ne mọ bie amaa ọlua zo nyẹlẹ mgbane mgbane dọnwọ esisi emaa menli adwenle ezẹkye, nee ewiade ne mọọ ẹlẹba mọọ sonla biala banyia adenle aha edwẹkẹ biala mọọ ọdaye ọkulo, nee diedi biala mọọ ọdaye ọkulo kẹ ọdie ọdi na ọnzulo la, emaa bẹla ye ali kẹ, ẹhye a le awienvolema anyelazo kpole kpale la,

Wọ mekẹ ala mọọ ọhyia, saa bẹnrẹhye sonla bẹnrẹmaa ọnrẹho ọnrẹtia esisilẹ nee atisesebeyẹlẹ, kẹ ọwọ kẹ mẹla bọ sonla nwo adenlenyianlẹ ne mọ anwo bane la,

Wọ mekẹ ala mọọ ọhyia kẹ bẹmaa agọnwolẹyẹlẹ wọ Maanle Maanle avinli kẹnyia anyuhọlẹ la,

Wọ mekẹ ala mọọ Maamgbole Koyẹlẹ ne anu amra ẹva bẹ diedi mọọ wọ sonla nwo adenlenyianlẹ ne mọ, ye gyinlabele nee ye dibilẹ nee mrenya nee mraale adenlenyianlẹ pẹpẹ ne mọ anu la ẹwula sonla nwo adenlenyianlẹ nwo mẹla ne mọọ bẹfẹlẹ ye "Kyata" (Charter) ne anu na bẹlie bẹdo nu kẹ bẹboa bẹamaa menli anyia anyuhọlẹ nee tẹnlabelẹ kpale wọ atianwolilẹ bọkọọ nu la,

Wọ mekẹ ala mọọ Maanle Maanle mọọ wọ Maamgbole Koyẹlẹ Eku ne anu nee Maamgbole Koyẹlẹ ne ẹbo ẹwọkẹ kẹ bẹmaa awie biala anye azọ sonla nwo adenlenyianlẹ nee atianwolilẹ ne mọ na bẹali zolẹ kpale la,

Wọ mekẹ ala mọọ adenlenyianlẹ nee atianwolilẹ ẹhye mọ anwo ndelebẹbo kpale hyia kpole kpale maa ẹwọkẹbọlẹ ne azolilẹ anzẹ munlililẹ ne la,

Ati, Kẹkala

MAAMGBOLE KOYẸLẸ AYIA NÉ

bọ nolo kẹ

Ewiadeamra Nolobolẹ Mọọ Falẹ Sonla Nwo Adenlenyianlẹ Nwo Ẹhye

le debie ko mọọ yelie yedo nu yemaa awie biala nee Maanle biala, amaa awie biala nee Eku biala mọọ dahuu kẹva. Nolobolẹ ẹhye kẹzie ye adwenle nu la abọ mọdenle alua ngilehilelẹ nee ndetele zo yeamaa nidi ara adenlenyianlẹ nee atianwolilẹ ẹhye mọ anwo, na eza yealua ngọzo ndenle zo, Maanle nee Maanle Maanle zo, yeaboa yeamaa menli mọọ wọ Maanle Maanle mọọ wọ Eku ne anu nee Maanle Maanle mọọ Eku ne sie bẹ la anu amra amuala alie ado nu kpale na bẹali zolẹ kpale.

Edwẹkẹkpọkẹ 1

Menli muala di bẹ ti anwo na eza noko bẹsẹ wọ dibilẹ nee adenlenyianlẹ nu. Bẹlẹ ndwenlenwo nee adwenle, yemọti ọwọ kẹ bẹkile adiemayẹlẹ bẹmaa bẹ nwo ngoko.

Edwẹkẹkpọkẹ 2

Sonla ko biala lẹ adenle nyia adenlenyianlẹ nee atianwolilẹ ne mọ mọọ bẹva bẹwula Sonla Nwo Adenlenyianlẹ Nwo Nolobolẹ ẹhye anu la amuala bie. Ọnlẹ kẹ ngakyilẹ anzẹ ngilehilenu anzẹ nyeyenu biala mọọ fale menli ekpunli, menli ngakyilẹ, nrenya anzẹ raalẹ, anẹ, Nyamenlezonlẹ, maanyẹlẹ anzẹ adwenle bie, Maanle anzẹ menli abohilelẹ, agyapadeẹ, awolẹ anzẹ gyinlabele gyene biala anwo la bie ba.

Eza noko ọnke kẹ bẹkile ngakyilẹ anzẹ nyeyenu biala wọ maanyẹlẹ, mẹlazolilẹ nu, anzẹ maanle zo gyinlabele nu wọ maanle ne anzẹ ẹleka mọọ sonla ne de la anu. Saa maanle ne di ọ ti anwo o, saa maanle gyene a nea zo o, saa ọnlẹ ọ ti anwo o, ọnlẹ kẹ ngakyilẹ anzẹ ngilehilenu biala ba nu.

Edwẹkẹkpọkẹ 3

Ọwọ kẹ awie biala nyia ngoane, fanwodi nee sonla nwo banebọlẹ.

Edwẹkẹkpọkẹ 4

Ọnlẹ kẹ bẹyẹ awie biala kanra. Ọwọ kẹ bẹtua aanrayẹlẹ nee aanra ẹdọnelẹ wọ adenle biala anu.

Edwẹkẹkpọkẹ 5

Ọnlẹ kẹ bẹkile awie biala nyane anzẹ bẹyẹ ye atisesebẹ, amumuyẹ anzẹ bẹgua ọ nyunlu aze anzẹ bẹtwi ọ nyunlu.

Edwẹkẹkpọkẹ 6

Kẹ mọọ mẹla se la, ẹleka biala mọọ awie biala lua la ọwọ kẹ bẹnwu kẹ ọdaye ọlẹ sonla.

Edwẹkẹkpọkẹ 7

Kẹ mọọ mẹla se la, menli kọsọọti sẹ pẹpẹ mọọ ọnlẹ kẹ ngakyile anzẹẹ ngilehilenu biala ba mẹla ne mọọ bọ bẹ nwo bane pẹpẹ la anu. Menli kọsọọti lẹ adenle nyia bẹ nwo banebọlẹ pẹpẹ mọọ ko tia ngilehilenu anzẹẹ nyeyenu mọọ tia Nolobọlẹ ẹhye nee debie biala mọọ maa zẹhae nyeyenu ne adenle la.

Edwẹkẹkpọkẹ 8

Sonla biala lẹ adenle kẹ saa awie yẹ debie mọọ tia anwoadenlenyianlẹ ne mọ mọọ maamulẹ nwo mẹla anzẹẹ mẹla ẹva ẹmaa ye la a, ọwọ kẹ kọoto ne mọ pẹpẹ die ye.

Edwẹkẹkpọkẹ 9

Ọnlẹ kẹ bẹkye sonla, bẹfa sonla bẹsie anzẹẹ bẹye sonla bẹfi maanle ne anu wọ mekẹ mọọ ọtẹfonlẹ mẹla anzẹẹ mẹla ẹmmaa adenle la.

Edwẹkẹkpọkẹ 10

Wọ awie biala adenlenyianlẹ nee ye gyima ne mọ anwo adwenlevalẹ nwo anzẹẹ saa bẹka kẹ awie biala ẹyẹ ẹtane a ọwọ kẹ kọoto mọọ di ọ ti anwo na ọnlẹ mọguazo la di ye edwẹkẹ wọ bagua nu.

Edwẹkẹkpọkẹ 11

Sonla biala mọọ bẹkẹha kẹ yeyẹ ẹtane mọọ ọdi kẹ bẹtwe ọ nzo la lẹ adenle ka kẹ ọnze edwẹkẹ ne anwo bie kyese bẹdi ye edwẹkẹ wọ bagua nu kọoto na kọoto ne bua ye fọlẹ kẹ mọọ mẹla se la. Wọ kọoto ẹkẹ ne ọwọ kẹ ọnyia ninyene mọọ ọfa ọpẹpẹ ọdie ọ nwo la kolaa.

Ọnlẹ kẹ bẹbua sonla biala fọlẹ wọ nyẹlẹ ẹtane biala mọọ wọ mekẹ mọọ ọyẹlẹ zọhane nyẹlẹ ne la ẹnee ọnlẹ ẹtane mọọ ọtia maanle anzẹẹ maanle maanle mẹla la anwo. Anzẹẹ ọnlẹ kẹ bẹtwe sonla ne anzo bẹmaa ọtẹla mọọ bẹpẹ bẹdo ẹkẹ ne wọ mekẹ mọọ ọyẹlẹ ẹtane ne la.

Edwẹkẹkpọkẹ 12

Ọnlẹ kẹ menli fa bẹ nloa wulowula awie feabo, ye abusua, ye sua nu edwẹkẹ nu anzẹẹ ọnlẹ kẹ bẹkenga ye aḥelata anzẹẹ bẹbọ ye anyiemgba bẹsẹkye ye anyunlunyia. Sonla zẹhae lẹ adenle maa mẹla ne pẹpẹ die ye anzẹẹ bọ ọ nwo bane wọ zẹhae akpọsemadi ẹbẹla ne mọ anwo.

Edwẹkẹkpọkẹ 13

Sonla biala lẹ adenle ọfi ẹleka mọọ ọde la ọkọtenla ẹleka biala mọọ ọkulo la.

Sonla biala lẹ adenle ọfi maanle biala anu nee ye maanle nu ọkọ maanle gyene nu na ọkola ọsia ọba ye maanle nu.

Edwẹkẹkpọkẹ 14

Sonla biala lẹ adenle kẹ saa ọlẹnwu amanẹ wọ ye maanle nu a ọkola ọnriandi ọkọ maanle gyene nu ọmaa bẹmaa ye ẹleka ọtenla anzẹẹ bẹbọ nwo bane.

Saa amanẹ ne mọọ ahenle ne ẹlẹnwu ye la ẹnvi anzẹẹ ẹnlua maanyẹlẹ ti anzẹẹ ye nyẹlẹ ne tia Maamgbolẹ Koyẹlẹ mẹla ne nee ye bodane ne mọ a, yemọ maanle gyene ne ẹnlẹ adenle kẹ ọkẹlie ye azie anzẹẹ ọkẹbọ ọ nwo bane.

Edwẹkẹkpọkẹ 15

Sonla biala lẹ adenle kẹ ọyẹ ekulomani.

Ọnlẹ kẹ bẹbu ekulomani biala kẹ ọlẹ ẹyẹvolẹ la. Eza noko ọnlẹ kẹ bẹsi awie biala mọọ kpọndẹ kẹ ọkakyi ye ekulomaniyẹlẹ la adenle wọ mekẹ mọọ mẹla ẹmmaa adenle la.

Edwẹkẹkpọkẹ 16

Mrenya nee mraalẹ mọọ bẹkẹdwu agyalẹhọlẹ la, saa bẹlẹ duzu menli o, saa bẹvi duzu maanle nu o, anzẹẹ saa bẹkọ duzu asọne o, bẹlẹ adenle bẹgya bẹ nwo na bẹbọ ẹdane. Bẹ mu nwio bẹlẹ adenle pẹpẹ wọ agyalẹ nwo, wọ bẹ agyalẹ nee bẹ ewolebọlẹ nu.

Ọwọ kẹ menli nwio ne die to nu kolaa na bẹagya bẹ nwo.

Kunli nee yelẹ nee bẹ mra a lẹ ekpunli mọọ bọ sua ẹkyekyẹlẹ bo anzẹẹ ekpunli mọọ tẹlẹ ye menli dọnwọ a, yemọti ọwọ kẹ menli ekpunli ne nee maanle ne mọọ bẹwọ nu la sinza bẹ.

Edwēkēkpōkē 17

Sonla biala lē adenle kē ɔnyia ɔ ti anwo agyapadee, eza noko ɔlē adenle kē ɔ nee awie mɔ bɔ nu nyia agyapadee.

Onle kē awie biala hwele ye agyapadee wɔ mekē mɔɔ mēla emmaa adenle la.

Edwēkēkpōkē 18

Sonla biala lē adenle kē ɔdwenle adwenle biala na ɔsonle debie biala mɔɔ ɔkulo la, eza ɔlē adenle ɔkakyi ye Nyamenlezonlenlē ne anzee ye diedi ne nee fanwodi, yee akee noko ɔlē ɔ nwo adenle kē ɔ ngome anzee ɔ nee menli wɔ bagua anzee fealera nu ɔkile ye asɔne anzee ye diedi ne wɔ ngilehilelē, nyēlē, ezonlenlē nee boenleanlē nu.

Edwēkēkpōkē 19

Sonla biala lē adenle kē ɔdwenle na ɔka edwēkē mɔɔ ɔkulo la; eza ɔlē ɔ nwo adenle kē ɔfa adwenle biala mɔɔ ngyegyēlē biala enle nwo na ɔdua nolobɔlē ndenle ne mɔ biala anu ɔkponde, ɔtie na ɔka edwēkē ɔkile menli na ɔmaa bē adwenle mɔɔ ngyegyēlē biala enle nwo a.

Edwēkēkpōkē 20

Sonla biala lē adenle kɔ ayia anzee eku mɔɔ anzondwolē wɔ nu la bie.

Onle kē bēhyē sonla bēmaa ɔkɔ eku nu.

Edwēkēkpōkē 21

Sonla biala lē adenle boa wɔ ye maanle ne ebule nu, ɔlē adenle ɔtu ɔ nwo ɔsie ēkē ɔmaa bētu ye ɔkɔ Mēlalilē Ayia ne bie anzee ɔboa ɔmaa bētu menli bēkɔ Mēlalilē Ayia ne.

Sonla biala lē adenle nyia maanle gyimayēlē nwo nvasoē wɔ ye maanle ne anu.

Ezuavolē ne ehulolēdē ne a lē Arane tumi ne a, bēkile bē ehulolēdē ehyē wɔ mekē biala nee nɔhālē emadolē mɔɔ awie biala nyia adenle to ye dē wɔ feabo nu anzee wɔ ndenle biala anu mɔɔ ngyegyēlē biala enle nu la.

Edwēkēkpōkē 22

Awie biala mɔɔ wɔ menli ekpunli avinli la ɔwɔ kē maanle ne sinza ye eza ɔwɔ kē maanle ne dua ye mɔdenlebɔ nee maanle maanle moalē zo, nee kē maanle kɔ biala ye maamulē, agyapadee, ezukoa, menli nee maandee gyinlabelē ne si de la azo maa sonla kɔ biala nyia ninyene mɔɔ hyia ye anyunlunyia nee ye boeyēlē nwo la.

Edwēkēkpōkē 23

Sonla biala lē adenle ye gyima mɔɔ okulo la, Akee noko ɔlē adenle kē ɔnyia gyima ne anwo ahunlundwolē. Eza noko ɔwɔ kē maanle ne boa maa awie biala nyia gyima mɔɔ gyima ne envi ɔ sa a.

Sonla biala lē adenle kē gyima mɔɔ ɔkēyē la ɔnyia nwolē ahatualē kē mɔɔ saa awie gyēne a yēlē gyima zɔhane a anrē ɔkenyia ye la.

Sonla biala mɔɔ ye gyima la ɔwɔ kē nyia nwolē ahatualē kpālē mɔɔ ɔkola ɔfa ɔnea ɔ ye nee ɔ mra amaa bē tēnlabelē nu ayē kpālē a. Eza noko ɔwɔ kē ɔnyia ezinzalē ne mɔɔ maanle ne fa sinza menli la bie.

Sonla biala lē adenle boa gyimayēlē Eku nu wɔ ye ehulolēndē ezinzalē ti.

Edwēkēkpōkē 24

Sonla biala lē adenle kē ɔdie ye enwomenle bie na ɔdielē ɔ nye, na ɔnyia mekē ezinra mɔɔ ɔfa ɔyē gyima na eza noko ɔnyia mekē mɔɔ saa ɔyē gyima dedee a ɔfa ɔdie ye enwomenle bie na bētu ye nwolē kake la a.

Edwēkēkpōkē 25

Sonla biala lē adenle kē ɔ nee ɔ ye nee ɔ mra nyia tēnlabelē kpālē mɔɔ fale bē ngoane, alē, edanlē, dabelē nee ayilēyēlē nee ninyene mɔɔ hyia maa bē la anwo. ɔwɔ kē bēnyia moalē wɔ mekē mɔɔ bēnyē gyima, anwonyane kebɔ bē, bēngola gyima yē, kunli anzee yēlē kēwu, bēkēyē mgbanyinli anzee ɔlua ndenle bie azo bēngola bēnea bē nwo la.

ɔwɔ kē mreladane nee ngakula nyia moalē nee enleanlē kpālē. Kakula biala, saa bēgyalē ɔ nli anzee bēangya ɔ nli na bēawo na bēawo ye o, ɔwɔ kē bēnea ye anzee bēsinza ye kē mɔɔ ɔfeta la.

Edwēkēkpōkē 26

Sonla biala le adenle sukoka nwoma. Onle ke betua nwomazukoale nwo kake biala, boko wo mbelebo nwomazukoale dee ne anwo. Owo ke mbelebo nwomazukoale ne ye nhye maa kakula biala. Owo ke menli nyia adenle sukoka mbulale nee milahyinli nee gyima nwo nwoma. Eza noko awie biala moko bo mordenle la kola sukoka nwoma kpole.

Owo ke nwomazukoale maa awie biala tenlabele nu ye kpale na omaa sonla nwo adenlenyianle nee ye atianwolile ne mo enilile gyinla kpundii. Owo ke nwomazukoale maa ndelebebo, be kunlu elile nee agonwoleyele ba maanle maanle avinli, menli anzee asone asone avinli na oboa omaa Maamgbale Koyele gyima ne moko oledi moko ofale anzondwole nwo la di munli.

Awovolama le adenle ke bema be mra sukoka nwoma moko bekulo ke be mra ne mo sukoka la.

Edwekekpoke 27

Sonla biala le adenle ke odaye oye maandee nyeele biala moko beye wo maanle anzee sua ne azo la bie, na eza onyia ninyene edolole nee abodee nwo nrelebe nwo anyuhole nvasoe ne mo bie.

Sonla biala le adenle ke onyia debie moko okhele moko fale abodee nwo nrelebe, nwoma anzee debie moko okedolo la anwo banebole.

Edwekekpoke 28

Sonla biala le adenle ke o nee menli nee maanle maanle nu amra di ngitanwo amaa yeanyia adenlenyianle nee atianwolile ne mo moko wo Sonla Nwo Adenlenyianle Nwo Nolobole ehye anu la nwo nvasoe kpale.

Edwekekpoke 29

Sonla biala le gyima ye fa maa ye menli moko owo be avinli la amaa olua zo yeahola yeanyia anyuhole anzee yeali munli.

Saa sonla biala fa ye adenlenyianle nee atianwolile ne mo aye gyima a, enee ongile ke ole adenle obulu mela zo; owo ke odi o gonwo mo adenlenyianle nee atianwolile ne mo eni na obo ye ebela ke moko maanle ne moko owo nu la mela ne mo moko fale benwonilile, anzondwole nee ye boeyele ne se la.

Onle ke bedua adenlenyianle nee atianwolile ehye mo azo beye ninyene moko otietia anzee obulu bodane nee ndenle ne mo moko Maamgbale Koyele ne ehyehye edo eke la azo.

Edwekekpoke 30

Debie biala moko wo Sonla Nwo Adenlenyianle Nwo Nolobole ehye anu la engyi eke ne emmaa maanle ko, anzee menli ekpunli ko anzee sonla ko angome moko omaa ye adenle oye debie oseye adenlenyianle nee atianwolile ne mo moko behyehye bedo eke ne la a.